

розглянуто тропи, засновані на переносному значенні, – метафора, метонімія, синекдоха, гіпербола, мейозис, літота.

Лисиця Д.
НТУ «ХП»

КРИМІНАЛЬНА «ЖАРГОННА» МОВА МОЛОДІ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні в Україні та за її межами, намітилася стала тенденція до занедбання рідної мови, а отже, і культури в цілому. Ми знаємо, що молодь – першочерговий носій і зберігач культури народу.

Карний жаргон особливо легко поширюється в оточенні неповнолітніх і молоді. Це можна пояснити його образністю, виразністю, потаємністю, іронічністю, що захоплює підлітків і молодь. Засвоєння (нехай і підсвідоме) кримінальних жаргонізмів – це одна з причин криміналізації всього населення країни, і передусім молоді. Кримінальний жаргон навчає мислити кримінальними категоріями, прищеплює жорстокість, бездушність у стосунках з навколишніми, культивує образ життя злочинного світу, наглість, ненависть до суспільних цінностей, моралі й усталених норм, спотворює погляди й переконання, відволікає від чесної праці.

Слід пам'ятати, що кримінальний жаргон, як і будь-яка мова загалом, легше засвоюється в підлітковому віці (цей період є сенситивним щодо засвоєння мови), тому важливо вберегти підлітків і молодь від карного жаргону. Більшість експертів уважають, що кримінальний жаргон дуже сильно заглибився в лексикон звичайного (некримінального) населення, зокрема й молоді. Вони наголошують, що ця проблема є досить гострою й актуальною на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Соціологи й соціальні психологи, що вивчають проблеми молодіжної субкультури, визнають процес заглиблення кримінального жаргону в молодіжний сленг стабільним, убачають головним джерелом поповнення такого жаргону не тільки неформальні, іноді кримінального забарвлення, молодіжні об'єднання, членом яких є індивід, але й цілком формальні, соціальні ніші, які займає індивід у процесі своєї життєдіяльності. Так, більшість цих учених чинниками запозичення кримінального жаргону до мови спілкування молоді називають психологічні особливості молодіжного віку та дезадаптацію інституту позашкільного виховання. На думку ж філологів, причинами вищезазначеного явища є відсутність чіткої мовної політики української держави, зокрема жорст-

кого контролю з боку державних органів за чистотою мови засобів масової інформації, засилля іноземної низькоякісної відео-, аудіо-, літературної продукції.

Для розв'язання поставленої проблеми потрібно: а) реанімувати інститут позашкільного виховання, що відновить старі й посилить створення нових просвітних гуртків, спортивних секцій, гуртків з профорієнтації; б) реанімувати інститут сім'ї як визначальний інститут у процесі соціалізації особистості, прищеплюванні їй моральних, культурних та інших якостей, підвищувати роль та авторитет батьківства у формуванні внутрішньої, фізичної культури молоді, культури спілкування та поведіння з людьми всіх вікових категорій, відновлювати загальну й мовленнєву культуру батьків; в) установити жорсткіший контроль з боку держави за засобами масової інформації (це повинна бути поміркована й розумна «фільтрація» іноземних ЗМІ та художньої літератури, що впливають на свідомість населення України, зокрема, на підлітків і молодь); г) проводити просвітницькі бесіди з молоддю на всіх рівнях для популяризації «чистоти» мовного спілкування як у навчальних закладах, гуртках, так і на загальнодержавному рівні.

Культурні зміни можуть зумовлювати появу нових слів у нашій мові, змінення норм правильного поведіння й моралі, виникнення нових форм мистецтва й культури в цілому. Часто культурні зміни одночасно є соціальними. Наприклад, змінювання норм моралі може спричинити змінювання взаємин між соціальними спільнотами й навпаки. Практично всі важливі зміни мають як культурний, так і соціальний аспекти, а тому до них застосовують термін «соціокультурні зміни».

Лоза О.
КЗ «ХГПА»

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Спілкування – це складний, багатоплановий процес установлення й розвитку контактів між людьми, обміну певною інформацією та думками. Головною особливістю спілкування є взаємодія. Без цього процесу неможливо уявити сучасне життя, адже спілкування супроводжує нас скрізь, завдяки чому ми можемо розуміти один одного й знаходити спільну мову з оточенням. Людина не може бути висококультурною, якщо вона має низьку культуру спілкування. Саме тому підготовка майбутніх фахівців різних галузей набуває великого значення. Культура спілкування фахівця виявляється не лише в дотриманні норм